

kterým byla jmenovaná úřední osoba nařknuta, že v úřadě zahálí, pokud se týče v něm čas tráví způsobem, s jejím postavením a povinnostmi služebními se nesrovnávajícím. Stejně je samozřejmo, že obžalovaná nebyla naprosto oprávněna k podobnému nařknutí oné úřední osoby, takže o nějaké pouhé výtce tu vůbec nemůže být řeči.

Čís. 608.

Ke skutkové podstatě zločinu vydírání podle § 98 b) tr. zák. se nevyhledává, by ve výhrůžce zlo, kterým hrozeno, bylo určité vyjádřeno jinak dle předmětu, který má být zlem zasažen, jednak jakožto zlo, bezprostředně hrozící.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1921, Kr I 849/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 25. května 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem veřejného násilí dle § 98 b) tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost — dovolávajíc se jedině zmatečného důvodu č. 281 č. 9 lit. a) tr. ř. — dovozuje 1. že ve smyslu § 98 lit. b) tr. zák. je nutno, by pronesená hrozba obsahovala v sobě naznačení újmy na těle, svobodě, cti anebo jmění, že hrozba musí mít určitý obsah a určitý předmět, pročť prý závadné výroky nemohou být vůbec považovány za nějakou hrozbu; neboť tato všeobecná rčení neměla vztahu k bezpečnosti tělesné, ke cti nebo k majetku úředníků, nýbrž mohla mít vztah jedině k tomu, že se dělníci považovali odložením výplaty na svých právech poškozenými, ohražovali se proti odkladu výplaty a naznačovali, že svá práva budou povždy hájiti; výrok »budete toho litovati« mohl se proto vztahovati jedině na kroky, které dělnictvo k hájení svých práv provádí cestou organizace; 2. že, ježto obžalovaní nehrozili zlem, které by mělo bezprostředně nastati, nýbrž pronesli povšechné výroky, nemůže být ani řeči o tom, že by bylo hrozeno obzvláště závažným zlem, a neplyne nějaký důvod k obavě ani z osobních vlastností obžalovaných, ani ze zvláštních okolností, kterých tu není. Zmateční stížnost je v obojím směru bezdůvodna. Skutková podstata zločinu § 98 b) tr. zák. požaduje psychické násilí, totiž nátlak na vůli napadené osoby, dosti důrazný k tomu, aby se vůle této osoby pod tímto nátlakem brala směrem pachatelem chtěným, kterýmž by se nebyla nesla, kdyby tu nebylo nátlaku; nátlak ten vykonává se dle § 98 b) tr. zák. výhrůžkami ublížení na těle, na cti nebo na majetku, tedy předpověděním, že pachatel způsobí ohrožené osobě nějaké zlo; vyhrožováno může být dle slov zákona přímo nebo prostředně, písemně neb ústně, nebo jiným způsobem; zákon nerozeznává, bylo-li zlo přesněji či méně určité označeno, a nerozeznává, bylo-li předpověděno pro bezprostředně nastávající dobu či pro bližší nebo vzdálenější budoucnost; rozhodným jest pouze, zdali projev, že nastane zlo, byl pro napadenou osobu zřejmý a zároveň způsobitý, aby ve smyslu shora zmíněném

účinkoval na vůli napadené osoby; nelze proto — jak mylně tomu chce stížnost — ze zákona dovozovati pro skutkovou podstatu zločinu vydírání požadavek, že ve výhrůžkách musí býti zlo, kterýmž hrozeno, naznačeno jednak určitě dle předmětu, který má býti zlem zasažen, jednak jakožto zlo bezprostředně nastávající.

Čís. 609.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pro trestnost pletich postačí již způsobilost, stupňovati cenu i jen toho množství zboží, jímž pokoutně obchodováno.

Pletichy podloudným vývozem cukru a vajec do ciziny.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1921 Kr II 757/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě ve Znojmě ze dne 19. července 1921, pokud jím byla obžalovaná Anděla Sch. uznána vinnou přečinem podle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a nař. a obžalovaná Terezie L. přečinem dle § 5 tr. zák. a § 11 čís. 4 dotčeného zákona — mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce hmotněprávního zmatečního důvodu § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. dovozují stížnosti, že trestné pletichy dle § 11 čís. 4 zákona o vál. lichvě vyžadují způsobilost stupňovati cenu všeho zboží, tedy tržní neb obvyklé ceny zboží toho druhu, jakým bylo obchodováno; činností obžalovaných tržní ceny cukru a vajec stupňovány býti nemohly a to ani nákupem, poněvadž pro cukr byly úředně stanovené ceny a nabídka vajec stačila pro všechny účely, takže si kdokoliv ve volném obchodě mohl nakoupiti libovolné množství vajec, ani prodejem, protože tento měl býti proveden v cizozemsku; na tvoření cen v cizozemsku však stát lichevním zákonodárstvím působiti ani nemůže ani nechce. Vývody jsou mylné. Pro požadavek způsobilosti pletich, stupňovati cenu všeho zboží toho druhu, jakým bylo obchodováno, tedy obecné, tržní jeho ceny, neposkytuje opory ani slovní znění, ani smysl § 11 čís. 4 zákona o vál. lichvě, ani účel tohoto zákona. Přísnost a výše trestních sazeb tohoto zákona — na které poukazují stížnosti — mají příčinu v tom, že se mírnější trestní sazby dřívějších obdobných zákonů minuly výsledkem; zákon o válečné lichvě čelí proti jakémukoliv zbytečnému zdražování předmětů potřeby v zájmu spotřebitelů, bez ohledu, jsou-li zdražováním stíženi všichni spotřebitelé, či jen jednotlivci; větší nebo menší počet spotřebitelů jest však nepochybně — byť obecné ceny snad nestoupaly — poškozen stoupáním ceny onoho množství zboží, jímž pachatel obchoduje, nehledě ani k tomu, že větší počet takovýchto rejdů sesiluje poptávku, zmenšuje nabídku zboží, legitimnímu obchodu dosažitelného, a účinkuje tím ve směru vzestupném na ceny vůbec, při jichž tvoření jsou podstatnými složkami rozsah poptávky a nabídky; při správném výkladu pojmu »způsobilé stupňovati cenu předmětu« stačí však již způsobilost stupňovati cenu a to onoho množství zboží, jímž ne-